

ред

494.5.(0758)

Б-906

БУКВАРЬ

для Вомскуј ѿтей

издање православнога
миссионерскога обиљежства

Казань - 1892 год

494.5(0756) Ред
Б906

БУКВАРЬ
для
вотскихъ дѣтей.

книгъ 81 иллюстрированыя въ старинномъ стилѣ
изданіе Православнаго миссионерскаго общества
издѣліе 2081
изданіе Православнаго миссионерскаго общества
изданіе Православнаго миссионерскаго общества
изданіе Православнаго миссионерскаго общества

ПРАВОСЛАВНОГО МИССИОНЕРСКАГО ОБЩЕСТВА.

—вѣ-еа, вѣ-ко, иѣ-иа, вѣ-са, оо-пѣт, иѣ-иа, иѣ-
дѣ, дѣ-тѣ, иѣ-иа, иѣ-о-ва, иѣ-о-иа, иѣ-вѣ-я, вѣ-
иѣ-иа, иѣ-иа, иѣ-о-ва, иѣ-о-иа, иѣ-вѣ-я, вѣ-
иѣ-иа, иѣ-иа, вѣ-о-ва, иѣ-о-иа, вѣ-вѣ-я, вѣ-

Аа,   Ыы,   Ээ,   Оо,   ѕö,
 Рр,   Мм,   Вв,   Гг,   Кк,
 Ар,   ра,   ам,   ма,   ав,
 ва,   аг,   га,   ак,   ка,
 Ъир,   ры,   ым,   мы,   ыв,
 вы,   ыг,   гы,   ык,   кы,
 Эр,   рэ,   эм,   мэ,   эв,
 вэ,   эг,   гэ,   эк,   кэ,
 Ор,   ро,   ом,   мо,   ов,
 во,   ои,   го,   ок,   ко,
 ѕöр,   рö,   öм,   мö,   öв,
 вö,   öг,   гö,   öк,   кö,
 аö,   öа,   ао,   oa,   аэ,
 эа,   аы,   яа,   ўё,   ўы,
 ўю,   оы,   ўы,   ўэ,   ўо.

иѣ-иа, иѣ-иа, вѣ-о-ва, иѣ-о-иа, вѣ-вѣ-я, вѣ-
 иѣ-иа, иѣ-иа, вѣ-о-ва, иѣ-о-иа, вѣ-вѣ-я, вѣ-

Гэ-ры, гы-ры, гы-ро, кэ-ма, вы-ры, ко-ра, вэ-ра-
ма, вэ-ра-мы, кы-ро-мы, ка-ро-мы, ко-ра-мы, гёр, кёр,
кыр, кор, кём, кор-ка, мы-рык, ко-рам, вэ-рам, кы-
рэм, гы-рэм, ара, ара-мы, ар-ык, кор-ма, вэ-ра, вэ-рам,
Мар-ка, Ма-кар.

Л л, Л ѡ, Л ѵ.

Лы-мы, лёэ-мы, ля-ки, лёэ-ка, лом, лым, лём,
лёэм, лёо-ты, вал, ва-ла, гыр-лы, ва-лы, Ла-ра, кэ-ля,
ка-ла, мы-льым, мы-льэм, ма-лы.

У у, Ў ў.

Му, мў, вў, ву, ку кў ву-ры, ку-ры, у-мо, тур,
кур, ку-рэк, лўу-ты, лўу-ки, уко, гў-рў, мў-рў, му-мы,
ву-ко, кў-ма, кум, ку-рэм, ву-рэм.

З з.

Зор, зыр, зёк, го-зы, кыз, моз-мы, ка-газ, ка-за,
ка-зак, кы-зэ, За-кар, вэ-раз, муз-зэм, ка-зар-ма, ву-
за, ву-зэ, зы-ра, кам-зол, ву-ко кэ-зы, узы, узыр, Да-
зар, коз-ма.

Б б.

Бу-ко, бо-ры, ко-бы, ба-гор, ба-гар, бе-рык, ба-зар,
бо-зо, ку-быз, ку-бо, ур-бо, бур, уро-бо, бэ-зэм, ло-бы,
ло-боз, бўр-лы, бўр-ты, ля-баз, бўль-мэ, бэр-га.

Ж ж, Ж ј.

Иж, выж, вож, вож, важд, вож-ма, вож-ма, во-жы,
гож-ма, во-жэр, лэ-жы, кэ-жы, кё-жы, ко-жы, гы-жы,
кы-рэж, кы-рыж, куж-мо, гож-мо, гу-жэм, го-жэм, бе-
рыж, куж, ку-мыж, ка-мыж, ку-жо, куаж, виж-мо, күж.

Ш ш, Щ щ.

Шыр, шў, шы, ши, кэ-шыр, щуж, щаж, щыж,
щот, що-ты, выш-кы, выш-кы, ваш-ка-ла, ваш-ка-ла,
шўм, шў-ма, баш-мак, ша-ба-ла, ку-ши, шу-ши, щы-
жаз, щы-жа-зы, щўш-ка, щыш-кы, щу-ка-жэ, щуж-ма,
ко-шо, кў-шо, мэш, мўш, муш, мўш-ко.

Ч ч.

Чук, щук, чаг, чар-ка, ча-ра-ка, чо-рыг, чок-мор,
кур-чы, кў-ща, кў-ча, у-чог, ча-бак, чэ-рык, чэ-бэр,
кэч, кыч, чы-тыр, мэр-чэ, мэр-чэм, ка-чыр-ма, ала-ча,
ча-тыр, вуч-кы.

Н н, Н ѡ, Н ѵ.

Ныр, ныл, ныл, ана, ща-на, бағ, ан, но-ны,
ну-ны, ну-лы, ну-ла, ны-нал, кэ-нэм, иэ-тыз, ныан,
вай, вэн, гын, гон, кэ-нэйр, кэ-нээр, щан, щын, щы-
нам ана-бур, кэ-нак, кў-най, ну-лэм.

И и, Й й.

Ин, Ин-мар, Ири-на, ки, кэй. виљ, вир, вай,
кий, кой, ки-рэм, ки-лы, вэ-рай, мы-йык, вы-йым,
ба-бай, атай, агай, нин, ли.

П п.

Пи, пињ, пэљ, пэн, пи-льэм, пи-пў, пиж, пиж-на,
լи-ны, лул-пў, пы-ры, пы-кон, па-ла, па-лаш, па-лаш,
пыш, пыш, пы-чи, пэр-чи, пы-кыш, пы-йы; пой-шур,
паль-ъан, пэль-ъа, пэж-жан, жэж-жян пы-жым, пүж, по-
жы, па-жа, пун, ва-пун, гыр-пун, пэль-пун, пы-наз.

I i. Одиг јубојо II').

Кіаз, шіаз, віаз, сіаз, сіа, сіа-лоз, кын, шын, віам, віаз, віа-лоз, сіәс, сіәс, кіон, сіә, сіоз, сіы, міым, віым, шіала, міаз шы-ды, эн шү́ды.

С-е, С-е.

Со, сын, сур, ңур, қар-чы, са-лам, қа-лам, са-мовар, са-кыр, сы-лал, лыс, лыз, ас-лам, қа-ла, ңур-ло, ңу-лэм, сиң, Сам-сон, қас-ка, са-лас-ка, час, пис, пус, сир, силь, ки-ңү, ки-сы, кы-сы, ко-сы, кос-кы, пас, пис-ләк, са-ри, сү, зү, сү, су-рыс.

Т т, Т ъ.

Та, ты, тои, ҭа-мыс, икем и҃ым, и҃эм, итэм, бат-шү, то-лон, тун-иэ, ты-лы, төл, тыл, виԥ, куаԥ, ви-ҭы, ви-ҭо, виԥ-тои, куаԥ-тои, күл-то, кэл-ты, кут, ку-ты, кы-тын, та-тын, отын, ты-быр, көтөр-ма, Ка-ҭыр-на.

Д д, Ж ж.

Да, ду-ры, ду-кәс,Ja, лыр, лы-ды, лу-ды, јо-ты, дё-лы, тё-лы, дэ-ра, дэ-рэм, до-рам, я-ты, я-тиң, ды-дык, ѡюл, лыл, да-ри, ли-бо, лу-бо, лул-тош, эш, лур-тоз, дыр-тоз, дуг-доз, бу-доз, пы-до, шу-до, шун-ды, сын-дык, сан-дык, ая-ми, Адам, дал-тоз, да-ра-ди, ду-но, бо-ды, дун-тэм, сал-дат, бөр-дә, бө-ю-но, быд-зым, бад-зым, бур-до.

И и.

Ца, шу, цы, ци, цә, кут-ца, пыт-ца, пит-ца, тат-цы, кыт-цы, от-цы, вэт-ци, вәк-чи, Цар, Ца-ри-ца, ли-цо.

) Та одиг јубојо I, куарайо буквайслән ажаз тынә пүктүшкә.

Гәрыйэн гыро. Тирэн кораңко. Кылны вәраңко. Корэн корка ләсто. Ҫурлойэн арало. Толалтә лымы лымыйа. Җәмен шүэз ләко. Мүш мү ләстә. Мү туж ческыт. Ломэн сүй гүлжо. Вал вылә пуксыса вәтло. Гырлы жынтыртә. Вү толалтә кынмә. Вәңәң вурыс-ко. Гурын ҹаң ңыжо. Курәк пуза. Вуко ниж изә. Гужем куаж шуныт. Дыдык лыз лүэ. Зөк гозы лүн лүэ. Кагазәс ләжүч бумага шүэ. Музейм вылә лү кижи. Казармайын салдатъос уло. Кіон пүнү каик вузә. Күпәс узыр лүэ. Букоїэн вал кытко. Боры горт лүэ. Кобыйэн вү лую. Бәрыкән шорт биң. Багорен вүйә кор кыскало. Базарын вузкаро. Бозо сүйә портыса ңыре. Кубойэн черсо. Уробойэн гужем вәтло. Ыжәз вордо ыжгон пәнина. Вож вылыс турым турнало. Кә-жыйэн дәрәм күо. Көкжы вожыныз ческыт лүэ. Күжәз черсыса дәра ләсто. Гыжы чиңи ылыш лүэ. Қырәж қырыж лүэ. Гондыр күжмо лүэ. Камзол гожмо лүэ. Гужем нынал күжлүэ. Кумыж сугон каик курыт лүэ. Шырәз коңыши кутә. Шүән пирог ңыжо. Пичи коң-киә вүэш шур шую. Кәшыр ңүж ио горт ио лүэ. Вышкыйә кубыста сылалто. Вышкыйәз кудкә мурт вышкы шүэ. Ваңкала ајами кәма уләм. Шүмән шү-маңқидә сөд дүйәкод. Башмакәз пыд киңәм бәрә кутчақод. Шабаліәз гырон дыріа геры бордә пойыс-код. Узвәсәз иөсатидә ңыжа. Парысәз вандәм бәрә тылыш ңүшкапало. Ыжләс ыжгонзә качыйән ңышкыса басто. Җукажә пражник. Кошо күшо лүэ. Мәш гу-рәжти тубыны сәкыт. Мүш әкәзкә туж вөсәрә. Мүнкійен лү иулдо. Шләалы чук тырицә чебер лүэ. Җукна куаж кәжыт лүэ. Чагән тыл джуато. Чар-кайэн сур лую. Чаракайэн шүдо. Чорыг вүйин улә. Йыро бодыйәз чокмор шую. Пүни јат муртә курчә. Җукам ңиљойәз күща шую. Пүнүйәз күча шүса эркә-иаса вәрало. Чабак чөргөг төји лүэ. Черыкә вөсәсқыны

ёукаско. Кэч кыч лүэ. Излы тир уг мэрчы. Гужем юулэскэ мынцкэ ёэмтэй мэрчэ. Качырма ныр бордын лүэ. Огэн мурт уг вучкы. Аламилэн нырыз юэбыт лүэ. Йаңээс сыскытэк ыялыны угло. Щанга лобац тыло-бурдо. Кудкэ муртлэн бантыз щыжыт лүэ. Щынг мургийти потэ. Нуны ионыйэз яратэ. Сиёксыкыд шувьыдэ чэбэр юулы. Корка юулазкэ чаль өсөмэ. Толалтэ нынал вакчи лүэ. Кэнэмлэн тицээз чэскыт лүэ. Корка нэгызээз чаль шуктыны уг лүы. Йаң вань дыріа улон каңыл. Вэңэн дис вуро. Гын ыжгонэз лэсто. Вал гон уг шырыскы. Кэньырэн джук пöсто. Бакча кеңэрдэ лүн куты. Щанэн сүрон лэсто. Кэй ыжгон дисээз сиэ. Вид шувьы чэбэр лүэ. Войтэк джук чэскыт уг лүы. Кой скал дуно лүэ. Кый ышан макэ, ајаміэз ёэка. Кирэм курыт лүэ. Дукестэ киъы пöса-лод. Кошылэн мыйыкэз күж лүэ. Мийым лү далтэм вал. Бабай пэрэмиз иңи. Аналэн агай күнөйэ мынизы. Йиң лэсана кут кутаны уг лүы. Ни бадзым будиз иңи. Ниң үсизкэ ыаң сыны шуг лүэ. Пэңээз шала лэстини басто. Пэл кылгытэг улонэз шуг. Пидэм гужем зорэ, толалтэ лымыя. Нигү джужыт пис-пү. Пижэн ыаң пыжо. Вал пижээ макъа вылэ пижнало. Калай ёниэт кэма чида. Пукон вылэ шуксыса шуко. Картопкаиз палатэк сыны угло. Щиноуңиктөс палашэн вэтло. Пыши күж будизкэ кэнэмэз уно потэ. Пыщ ајаміэз ижыкыз сиэ. Пучы баңыр бордэ потэ; пучы бордэ мүш пуксэ. Пукыши вальдан пыщал иң-тинын вылэм. Пуйыйэн лү нулдо. Пойшур юулоскин улэ. Кудкэ мурт паљдан лүэ. Пэжжанэн сапэг вуро. Пужымлэн лысээз күж лүэ. Пүжэн пиж пүжно. Пöжытэз кіэ поно. Дауырэз вапунг шуо. Сынен лыр сынало. Сурэз шүржжэмэн пöсто. Сүсэз мүш лэстэ. Ҫарчы салам лэжини но яра. Самоварэн чай пöсто. Сакырэн чай юо. Сылал күжыт лүэ. Йылпү лыс юэбыт лүэ.

Ҫулоиэн вал ўлъяло. Ҫулэм дутгытэк тээча. Ҫиң пэй-мытэн уг ажы. Ҫаңка вож вылэ будэ. Саласкаиэн пиңаљьос мискылъало. Ҫир кыз бордэ потэ. Силь пу-доиэз вандыса лүэ. Қиңүлэн сурсүвүэз чэскыт лүэ. Пислэк шүж лүэ. Сари вал чэбэр лүэ. Дас сү, ҫурыс лүэ. Түнэ тол күжмо. Тиço күлтэ өэкыт лүэ. Укмысо кутэз нылос ярато. Йыдыээз юэбыт музээмэ киже. Јöгийээз ҫүйэ гүйжыса лэсто. Дöйлэс ҫулзэ куасаса лэсто. Тöлы дис чаль ҫöд лүэ. Вэтий Ԁераиэз дэрэм вуро. Јетиңлэн ҫаңкаиэз лыз лүэ. Дыдык пизэ корка ҫигэ поттэ. Вэң лыл иччыт лүэ. Дарин пыщалъ ыбо. Јубо шуктытэк капка лэстини угло. Јултошкыд ас-лыскыд но јжеч медло. Одиг отмылы юртыса уломыкэ, Иңмар яратоз. Дыртыса ужам уж, јюно уг лүы. Чудо юйль пыдо лүэ. Шунды шунтэ но ѹугыт но карэ. Дараљи кыншт бурчин лүэ. Салдат бэртэ-мэз потыса бёрдэ. Арэсэз уно муртэ бидзым шуо. Кутэсэн кутцаско. Бэчкэиэз шытцаса лэсто. Иңмарлы шитцаса лыбырты. Уж ёвёл дыріа отцы татцы ён-таңкыса нынал орчэ. Коң кытцы мыныкыд вöсаңкыса пот. Эксэйэз јжүч өамэн Царь шуо, Эксэй кышиноиэз Царица шуо.

Мон Ачым тыныд Иңмар Осто Иңмар но.

Милдам Иңмармы Тон, ми Тынад муртюсыйд.

Йарак Ас кыныд кылдытэмчюсыйд.

Милдам Иңмармы кашк, киңлэн Иңмарэз бадзым луоз.

Монэ Тынад кылдытыса вань карем.

Тон милдэмлэс ҫион ҫотыскод.

Милдэммыз иңмыс эксэйлыгэ шыронлис но буш эн келдты.

Эй Иңмарэ, јжеч кары мыным. Эй Осто Иңмарэ, дышэсқыны юрты мыным, лўлмэ вожма.

Эй Осто Иңмарә, валаты монә. Эй Осто Иңмарә, сүрэс вожматы мыным, мон оти мынысал.

Монә Ас косэмәд samэн улыны дышеты.

Осто Иңмар Иңмардә ваң үлмөсөнүд яраты.

Астә ачыд яратәм кайк, матындә но яраты.

Атайдә анындә саннаса улы.

Эй Осто Иңмаре Эксейз вожма, вёсақеммәс но кылы. Эй Осто Иңмарә жалыктә вожма.

Чаңелә лыбыртомә Эксей Иңмармылы.

Чаңелә шиттаса лыбыртомә Эксей Иңмармы Христослы.

Чаңелә шиттаса лыбыртомә Эксей Иңмармы Христослы Аслыз.

Эй лўлы Осто Иңмарәз даңча: эй Осто Иңмар Иңмарә, Тон туж бадзым.

Тон лўгытәз дис кайк дисаса улыскод, иңэз вёс корка кайк карыса улыскод.

Тон шудоюслы cion турымьос, ајамюслы јүюс музийм вылә будытыскод.

Толәжәз вајесіосыз тодытон пойна кылдытәмәд, шунды но аслықыз шуксоң вајессә тодә. Неймит карәмәд нө ўй лўэм, сокы кырың ваң шойшурис вәтло дыр.

Көймар кено кулә вајесаз Тынәсқыд cion қотэмдә виғыса уло. Қотодкә союс ѡукаса бағтозы, кидә ләжидкә ваңзы нө дöүләттән тырг луозы. Удкә уғы юрмозы; лўлзәс бағтодкә бытмозы но берән ёй луозы.

Эй Осто Иңмарә, паљымын Тынад уҗәд. Көй маіек нө туж тодыса кылдытәмәд.

Ышан муртъослән кәнәштән вәтлийтәис но, солыкоюслән сүрэсазы ѳотымтәис шудо. Со ассә Иңмар закон samэн кутыса, Иңмарлән законезлы ўйн ныналән дышескыса улоз. Көй мар ужаскә но бытатоз.

Эй Осто Иңмарлы кышкаса ужалә.

Солыоскиесос ваңзыник шудо.

Эй Осто Иңмарә, Тынайд вёсақыса важыско кылы. Тынайд вёсақон дыріам куарамә жалан кылзы.

Эй Осто Иңмарә, ыммә сак улыты, кылмә но кутыты.

Солыко лўэмъосмә таныса вэрән, мылкыдмә эрык эн ләжы.

Эй Осто Иңмарә, Осто Иңмарә, сиңмы, только Тон бордын гынэ улә: только Тынайд оскыса гынэ жәчлүг виғыско, лўлмә эн бағты.

Куараінным Осто Иңмарлы важи, куараінным Осто Иңмарлы вёсақи.

Вёсақеммә Иңмар ажә ләжо, қулмақонмә нө вәрало.

Неймит ажыз лўмә потты, Ңимдә вэраса вәтлышал.

Мыным жәчлүгдә қотытоқад, монә шоңәр муртъос виғыса уло.

Эй Осто Иңмарә! Осто Иңмарә! муртъосын Тынайд важо, куарамә кылы.

Пәлыйд вёсақем куарамә кылзыса мәд улоз вал.

Эй Осто Иңмарә! Осто Иңмарә! Тон муртъослис солыкъоссә уғыса улысалыдкә, никонки нө бй мозмысал, только Тон астә даңча тон пойна гынэ муртъослис солыкъоссә күштыскод.

Ваң жалықтос Осто Иңмарә ўшпәлә, ваң муртъос Союз ўшпәлә.

Иңмарлән жәчлүгэз ачымә бордә лүнмам, Солен шоңәрлүгэз нө бытмонтәм улә.

Иңмың Атайлән кулонтәм данлы жәчлүгэз, востәм лўгытәз Іисусъ Христосъ, ми шунды шуксоң дыріа вұыса, джыт лўгытәз ажыса: Атай, Пи, Святый Бүс

Иңмарәз даңқаса кыржақомы, эй үләп улон қотиң Иңмар Пи, Тонә көт күкә но чәбер куараюсын даңқаса кыржаны күлә; со пәнина но Тонә дүңгәйссөс даңқаса уло.

Осто Иңмар Иңмармы жәчлігі, Соіә бадзым карәлә пыдвыжылаз лыбыртәлә.

Эй Осто Иңмарлән ван муртөсөз, я Осто Иңмарәз даңқалә.

Эй Осто Иңмарә, жәчлігін дауырлән ван нынапалюсаз вәтлітоз.

Осто Иңмар монә вожмаса вәтлітә, мон инномрәлә но уг юрмы. Иңмар монә вож тұрымо иңтығам.

Эй Иңмарә, Ас қымыд пәнина монә вожма, Ас күжмының сүд дыра күспам пыры.

Эй Иңмарә, вәсақкәммә қылы, ымыләс вәрам қыллюссә қылы.

Сиңмыным гурәжіос шала учкықсо, мыным жүртиң отысән лыктоз.

Мыным жүртиң иңәз музәмәз қылдытиң Иңмар.

Эй Иңмарә, күспам пыриң Тон, Тынад жәчлігін пүнгижам шотоз.

Эй Иңмарә, дышмониңосыләс монә мозмыты, мон вылә султыса улиссоғасиң мозмыты монә.

Осто Иңмар эксей лүә, бидзым дисә дисам.

Осто Иңмар күжымәз дис иңтығам дисам, күкәз но биңам. Дүңгәзіз но лунматәм, уз выржы ңи.

Эй Осто Иңмарә, Коркадә дауыр орчытоң силы карыны күлә.

Эй Осто Иңмарә, түнә ғолыкләс қышканы жарано кар миљәмый. Эй атаюсылән Иңмарзы Осто Иңмар, Тон даңқано, Тынад қымыд бытмонтәм үшіапно, даңқано лүса улә. Аминь.

Эй Осто Иңмарә, ми Тынайд оскыса уләммылы көрә, миљәмлы Тынад жәчлігін мәд луоз вал.

Эй Осто Иңмарә Тон даңқано, косониңосылды монә дышеты.

Эй миљәмый күтыса улиң, Тон даңқано, косониңосының монә вијмо жар.

Эй Святый Тон даңқано, косониңосының монә дүгдіты.

Та бәрә но Осто Иңмарлән қымыз бытмонтәм даңқақыса мәд улоз.

Эй Осто Иңмарә, күжымо жарәмәлди эксей шумпотә, мозмытәмәлди тужгесик но (куаныса) шумпотә. Тон солы мылкыдыз күлә жарәмәз қотид, ымыныз күрәмәз буш өд кәлтү.

Тау вылың Иңмарлы, музайәм вылә но қаңыллык лүиз, муртөслы әркын жәчлігін лүиз.

Эй Осто Иңмарә, қылмә үстүңкүты, ымы Тынәсқын дандә вәралоз.

Эй Осто Иңмарә, Тон Ас қалықбәстә вожмақод, союслы жәчлігін но карықод.

Умә үңғаса ижи но сұлти, күспам пырыса улиң Осто Иңмар.

Эй Осто Иңмарә, вожпотәмәның монә шәко эн кары вал, нужна но эн вожматы вал.

Эй Осто Иңмарә, жәчлігі Тынәсқын виђықсо, эй Осто Иңмар Иңмарә, Тон қылод (қабыл бағтод).

Эй Осто Иңмар Иңмарә, монә эн күшты, мон бордың эп бәзү¹⁾). Эй монә вожмаң Осто Иңмарә, мыным жүртөндә налпаса улы.

Эй монә мозмытиң Осто Иңмар Иңмарә, нынажә Тынайд вәсақкыса важи, үйүн но Тон ажын ули; вәсақкәмә Тынайд мәд вуоз вал, вәсақкәмә қылзы.

¹⁾ Эн кошкы.

Лұлы қулмақонен тыр лўиз, улонэ курајкон иңтылы матэ киъиз иңи.

Эй лўлы Осто Иңмарәз даңқа, эй мылкыдә Солис үжеч ىимзә бадым кар. Эй лўлы Осто Иңмарәз даңқа, тыныд ваң үжечлыг ләстембоссә эн вунеты.

Осто Иңмар Иңмармы, ачымелы ачкәм, Осто Иңмарлән қымыныз лыктис даңқано.

Осто Иңмарәз вәраса даңқалә: Со үжечлыго, Солән үжечлыгәз бытмонтәм.

Монэ котыртыса чөлтазы, тољко мон союеслы Иңмар күжымэн гынә шукишыли.

Ут кулы, уләп уло, Осто Иңмарли үжиссә зәрало.

Осто Иңмарли ىимзә үшіалә, эй Солән муртәсіз, Осто Иңмарәз үшіалә. Аллилуя, аллилуя, аллилуя.

Иерусалимын уләм Иңмар, Сионың даңлы.

Осто Иңмарәз вәраса даңқалә, Со дўйәто, Солән үжечлыгәз бытмонтәм.

Иңмыс Иңмарәз вәраса даңқалә, Солән үжечлытәз бытмонтәм.

Эй Иңмарә, Ас үжечлыгәнд ми күсіп пырыса улы, мозмыты, үжеч кары, вожма миљәмбыз.

Эй Сионез¹⁾ ажыны бытмытәг үлиссөс, Иңмар ажын курлы кијоды, тылын шоңжаса куасмәм тұрым қаик пыжоды.

Святый Бұс күжымэн көт көңгә лўло уләп лўэ, дўимаса джутысқә; Күймо одиг Иңмарлән үжечлыгәнзы, тодыса быттыны дуонтәм үжечлыг лўугдысқә.

Осто Иңмар вәра: иңи улжо но мозмытыны кучко, мозмытыса вұттытәк гынә уг дугды, (шұса).

¹⁾ Христослы оскиссосыз.

Эй Осто Иңмар Иңмарә, Аслықыд қотэм закондә лүн күтыты, калыкъос лукасқыса Тон котырә лыктыса улозы.

Калыкъослы вәралә: Осто Иңмар эксәй лўэ, дўйәзіз жүнматыса понем, уз выржы шүэлэ.

Эй Осто Иңмарә, улжы но лурты миљәмбыз, Ас үлмид пәнна миљәмбыз мозмыты.

Эй Осто Иңмар Иңмарә улжы, жидә джуты, Тон бытмонтәм эксәй луод.

Эй Осто Иңмарә күжымдә выржыты но миљәмбыз мозмытыны лыкты. Эй Осто Иңмар Иңмарә улжы, жидә джуты, курајжәм муртәстә эн вунеты.

Осто Иңмар бытмонтәм эксәй, эй Сион, тынад Иңмарәд выжайысән выжайыс улә дыр.

Христослы улжыса султәмзә ажәм бәрә, Святый Осто Иңмар әндиштәм одиг Иисуслы лыбыртомә.

Эй Христос Тынад кирасәдлы лыбытықомы, Тынәкыд үжечен улжыса султәмдә но даңқаса кыржақомы.

Со пәнна Тон миљам Иңмармы, Тон ләсана ми-
зинәз ум тодысқалә, Тынәкыд үлмидә даңқасақомы.

Эй Оскиссос ванды но лыктәлә, улжыса султәм Святый Христослы лыбыртомә.
Таңи ван үйнәзір Кирасән шумнотон лыктәм.

Осто Иңмарә жалап даңқаса Соләс улжыса султәмзә кыржаломә, корщогақонлы чидаса куләмэнзы кулоили үжечлыг биттәм.

Таң Атайлы Шиле Святый Бұслы.

Эй Үшечлыго, Апостоліосән вөсақәмзы нәнна,

миљәким туж уно әндиштәм миљәким туж.

Алди но көт күкә но вапунтысән вапунә. Аминь.

Эй Үшечлыго, Иңмарә вордықтымлән вөса-

кәмәз пөнна миљәсским туж уно өләлико лүәмнәос-
мәс дүнматы.

Эй И҆емарә, аслад бадзым үжәчлүгәндү мыным
үжәч кары, аслад уно үжәчлүгәндү өләлико сүжаса
бытты.

Иисусъ Аслаз ажвыл вәрамәз әмән гүйс үлжыса
потэм, миљәилү бадзым үжәчлүг карыса, бытмонтәм
уләп улон өтәм.

Эй Осто И҆емарә Тон монә даңынтиң, Тон монә
кужымо кариң, Тон мынам И҆емарә, Тон мынам шум-
потонә.

Эй Мозмынтиң, Тыныд вәсақсызко дүнматы монә,
законлиң бәзәмнәосы туж уно шол.

Муртъослән И҆емарәз алжыны күжимзы уг сүжы,
кылчиңыс по И҆емар шорә убыны уг дисто.

Мынам лұлы Осто И҆емарәз даңыңа, мылкыды
Мозмынтиң И҆емарәлы шүмпөтә.

Херувимнәосләс по силы, Серафимнәосләс по данлы
ныл әмән Кыл И҆емарә зордыңкытәмәд, зәм И҆емар
Анайәз Тонә бадзым карықомы.

Со мон востәм муртиң уңиз, та берәтиңи монә
ваң выжыюс по даңыңалозы.

Күжымо И҆емар монә бадзым кариз, Солән үңи-
мый данлы, Солән үжәчлүгэз аслықыз курдаңослы
выжыйысән выжыюссоң улә.

Со Ас кізыләс күжимзә вожматәм, выли мылкыдо
напашослиң напашонзәс быттәм.

Күжимзымы оскыса улиссоңыз бадзым иңтүйиң-
кызы поттәм, покчи мылкыдоиссе бадзым иңтүйе
понәм. Өутәмнәосыз үжәчлүгли тыр карәм, узыріоссе
бүш көлтәм.

Аслықыз Израиль калықтәссе кабыл бағтәм, атаис-

мылы вәрамәз әмән Авраамәз тодаз үскитыса, со-
лән выжүәзлы бытмонтәм үжәчлүг карәм.

Коң көшә лүлө макә Осто И҆емарәз мәд үшіалоз,
эй иңмүсәс Осто И҆емарәз үшіалә, эй вылықсөс Соіә
үшіалә.

Тон иңмарәз үшіаны кулә.

Ваң кылчиңыс Соіә үшіалә, ваң күжмо макәюс
Соіә үшіалә.

Эй И҆емарә зордыңкытәм, Тонә туж даңынты
кулә: Тынәсқыд мугоро лүәм Иисусъ, курајжон иңты-
ләс күжимзе быттыса Адамәз өтәыса поттәм; каргосәз
быттыса, Еваіәз эркынчақтыәм; кулонләс күжимзә
быттыса, миљәмлү уләп улон өтәм. Со пөнна по
тажы шүса кыржаса вәрасқомы: ожы карыны мыл-
кыло Христосъ И҆емар Тон даңынто, тау Тыныд.

Эй миљәмлү әүгүт вожматиң тау Тыныд.

Тау вылыс И҆емарлы, музйәм вылә по каңыл-
лык лүиз, муртъослы эркын үжәчлүг лүиз. Эй Осто
И҆емарә, туж бадзым үжәч ужіостә ажыса кылын
Тонә үшіақком, Тонә даңыңақком, Тыныд лыбыртың-
ком, Тыныд тау карықом.

Коң күкә по ныналын Тонә кылын даңыжало,
нүмдә по вапунғысән вапунгә үшіало.

Эй Осто И҆емарә, миљәмиз тәрықкытиң Тон уло-
нысәм улонә. Мон тажы гынә вәрасқо: эй Осто
И҆емарә, мыным үжәч кары, лүлмә бурмыты, Тон
ажын өләлико лүп шүса.

Эй Осто И҆емарә Тон бордә тәрықкыско, Ас ко-
сәмәд әмән улыны монә дышиэтә. Тон Ачыд мынам
И҆емарә, уләнкын улон Тынысқыд пота, Тынад әү-
гүттад әүгүт ажомы, Тонә тодиссола үжәчлүгде кәма
кары.

Эй Иңмарә, пыдмә Ас кылдыа ветлыты, закон-
тәм ышан ужә одиг но мәдаз орчы вал.

Муртлән аљак карәмәзлис вожма монә, Тон ко-
сәм җамән улысал.

Баңдә мон муртыдлы ѡугдаты, косоңюсөйдә но
дышәты монә.

Эй Осто Иңмарә, аљи вöсақкәммәс кабыл бастьы,
дауырмы орчытос миљәмәз Ас косәмәд җамән улыты,
лўлмәс ѡугдаты, мугормәс но дүнматы, шоңэр мыл-
кыдо кар, үжәч эсәб әт, кот көңгө ңулмақонлис,
нужналис, висонлис мозмыты миљәмәз, үжәч кылчиң-
юсөйнәд котыртыса вожма миљәмәз. Миљәмәз үжәч
кылчиңюс вожмаса дышәтыса уләмый, ванымы но
одиг осконән, одиг мылкыдән гынә улыны мәд вуч-
комы вал, мылкыдын налпаса быттыны луонтәм бал-
зымлыктә мәд вәраломы вал. Тон даңқано вапунгы-
сән вапунгә. Аминь.

Эй Осто Иңмарә, шоңэр уләммә қылы, вöсақкәм-
мә но қылзы, ымыләс брәкчатәк вöсақкәмзә вала.

Пыдмә Ас ңүрәсөйнәд вәтлыты, пыды Тынәскыд
ңүрәстә мәдаз ышты вал.

Эй Осто Иңмарә, лўлмә Тыныд лежи, эй Иңма-
рә, үжечлыг Тынәскыд оскыса виъыско, мон никокү
но вожытә медам вүй вал, дышимонюсөи но монә мәдаз
сәрекәдалә вал.

Эй Осто Иңмарә, ңүрәсіостә вәра мыным, иичи
ңүрәсіостә но тодиты мыным, Ас шоңэрәнәд монә
вәтлыты, Мозмытис Иңмар выләмдә тодиты мыным.

Эй Иңмарә, монә дүн мылкыдо кары, пошкыс-
кым лўлмә виљдыса үжәч кары. Ас ңиңажыскыд
монә эн улья, Аслыскыд Святой Бүстә мон бордыс
эн бастьы.

Сулмақон мылкыд Иңмарлы курбон, эй Иңмарә

покчи мылкыдо луса ңулмақиңәз Тон покчили ул
кәләты.

Вылыс Иңмар жұртыса уләм мурт, иңмыс Иң-
марлән шобыртәтәз улә иңтәпәсқоз.

Эй Осто Иңмарә, эксәйлыгад пырәм бәрад, ми-
льәмәз эксәйлыгад пыртыны тодаң үқыты.

Покчи мылкыдоис шудо: сиослы иң эксәйлыг
јэтоз.

Бөрдиссөс шудо: союс шумпотозы.

Сабырән үлиссөс шудо: союслы музәм јэтоз.

Шоңэр улон пённа ңутемасқыса ңүз қуасмыса
үлиссөс шудо: союс тыр луозы.

Муртлы үжеч кариессөс шудо: Союс ассес но үжеч-
лыг шэттозы.

Мылкыдыз дүн муртъос шудо: союс Иңмарәз
ажжозы.

Көңдириссөс шудо: союс Иңмар шюс шүса ңи-
масқозы.

Шоңэр улон пённа үльяқәмнөс шудо: союслы
иң эксәйлыг јэтоз.

Чик шектәм, тољко Мон пённа гынә тиљәдиз
сакой ышан қыл вәраса ңықақозықә, қурлалозықә,
ульялозықә шудо луоды.

Со пённа мылыс-қыдыс шумпотәлә: тиљәдлы иң
вылын јэтоно үжечлыг туж уно.

Күспамы үжеч үләсса, Осто Иңмарлы вöсақкомә.

Вылысән үжеч улон мәд ләжоз, лўліосмәс мәд
вожмалоз шүса, Осто Иңмарлы вöсақкомә.

Дүңкәйысса ванымыз но үжеч мәд улозы, Иңмар
косәм җамән улис муртъос күспазы тәрыса үжеч мәд

улозы, ваңзы но огажын валчэ улыса, одиг мылкыдэн мэд улозы шүса, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Та вöсаçкон церковъ пöнна, солэн пушказ И҆мартлы оскыса, силаса (саннаса) кышкаса пырэмвöс пöнна, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

И҆мар косэм samэн улиç муртбöсиз кутыса лунматыса улиç Святой Синодъ пöнна, силы Архиереймы (иимзэ вэра) пöнна, силы Священникöс пöнна, Христосъ пöнна понэм дiаконьос пöнна, церковын ваң служиж кариççос пöнна, ваң калыкьос пöнна но, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Жжуч музйэмэз лjæч мылкыдын кутыса улиç бадзым Эксэймы ИМПЕРАТОРЬ АЛЕКСАНДРЬ АЛЕКСАНДРОВИЧЬ пöнна, Солэн лjæч мылкыдо кўзпалыз ИМПЕРАТРИЦА МАРИЯ ФЕОДОРОВНА пöнна но, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Эксэйлэн Ас иицтийаз пуксоно лjæч мылкыдо бидзым шiэз, бадзым Князь НИКОЛАЙ АЛЕКСАНДРОВИЧЬ пöнна, ваң Эксэй выжы-күмүюс пöнна, Солэн ваң щинолицкьосиз, салдатбöсиз пöнна но, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

И҆мар союслы мэд луртоз, союслы пүжэт улиç ваң дышмоньосиз пыдулазы мэд льогытоз вал шүса, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Та гурт (кар) пöнна, котё кёщэ гурт (кар) пöнна но, котё кёщэ гуртбöсийн карюсия И҆мартлы оскыса улиçсоç пöнна но, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Чэбер куажиос, шуныт зориос мэд луоз, лjоис ёмышпöс мэд далтозы, лjæч эркин ариос мэд луоз шүса, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Вö вылын вэтиссослы, сүрэсчюслы, вицисссослы, курајжыса улиçсослы, тырмыйын улиçсослы, И҆мар болтык мозмон мэд չотоз вал шүса, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Миљэмиз котё кёщэкэ по չулмаçконлиç (шыжонлиç), вожпотонлиç, нужниалиç мэд вожмалоз вал шүса, Осто И҆мартлы вöсаçкомэ.

Эй И҆марэ, Ас лjæчлыйгэнйд куспамы пырыса, мозмыты, вожма, лjæч кары.

И҆марэз вордыçкытэм самой дүн, туж данлы, самой дöйдэто, ялан ныл samэн улыса, куспамы пырыса улиç Святой Марияиэз но, ваң святоюсыз но тодамы ўкытыса, ачымэсыз ачымэс, одиг огмэс, ваң улон выполнимэс, Христосъ И҆мартлы չотомэ.

Ваңмы но лjüл мылкыдыçеннымы вэраломэ.

Осто И҆мармылы джыт вöсконмэс вöсаçкыса вуттомэ.

Ваң джытэз дымакик лjæчкын, куспамы тэрыса, солыктэм мэд орчытомы вал шүса, Осто И҆марлиç курыçкомэ.

Каңылэн улон չотиç кылчиç, миљэмиз шоңэр улыны дышэттыса, лjüлмэс мугормэс вожмаса мэд улоз вал шүса, Осто И҆марлиç курыçкомэ.

Солыкьосмэс, янгыш лjüэмьосмэс мэд күштоз вал шүса, Осто И҆марлиç курыçкомэ.

Лjüлмылы лjæч шайдаio макэюсиз курыса, дүйнэйиç калыкьосиз но куспазы тэрыса лjæч мэд улозы вал шүса, Осто И҆марлиç курыçкомэ.

Та бэрэ но улон вајесмэс, куспамы тэрыса, лjæч каңылэн улыса, солыко лjüэмьосмылы öкүнисе дауырмэс мэд орчытомы вал шүса, Осто И҆марлиç курыçкомэ.

Кулонмы Христослыт оскиссослэн samэн лjæч каңыл мэд луоз, курајжонтэм мэд луоз, Христослэн

кышкыт сүдээ дыріа жәч отвэт мәд қотомы вал шү-
са, Осто Иңмарліс курықомә.

Атайлән, Пилән, Святый Бұслән ңымыз пәнна,
Аминь.

Эй Иңмарә, мон қолыколы жәч карис лү.

Эй Осто Иңмарә Іисусъ Христосъ Иңмар Пи,
Тынад дүн Аныәдлән но, ванъ святоюслән вөсақәм-
зы пәнна но миљәмлә жәч кары. Аминь.

Тау Тыныд эй Иңмармы, тау Тыныд.

Иңмыс эксәй, жәччылгәз тодытыса лүләз каңыл
карис Бұс, Коң қытынқа но ванъ Тон, коң майдәкә но
тырмытықод Тон, коң көщәкә но жәччылгы узыр
Тон, уләп улон сотис Тон ачыд, ми пущкә лыктыса
иңтыяқы, миљәсқым коң көщәкә но шакшыюсмәс
сұжа; эй Жәччылго лүліосмәс үтү.

Святый Иңмар, Святый Кужымо, Святый Кулон-
тәм, миљәмлә жәч кары (күңпол вәра).

Тау Атайлы, Пилы, Святый Бұслы, аљи но коң
күкә но вапунтысән вапунгә. Аминь.

Эй Самой Святый Күңмо, миљәмлә жәч кары;
эй Осто Иңмарә, миљәсқым қолықтоосмәс дүнматы; эй
миљәмиз Кутыса улис, законәдләс бәзэммәс күшты;
эй Святый Бұс, миљәмлә жәччылг карыса, миљәсқым
лүтег уләм иңтыюсмәс бурмыты. Ас ңымыд даңыас-
кон пәнна.

Осто Иңмарә жәч кары (күң пол).

Тау.... аљи но....

Эй иңмыс Атаймы! Тынад ңымыд данлы лұса
мәд улоз вал, Тынад экеэйлігәд мәд лыктоз вал,

Тыныд эрык мәд луоз вал, музайәм вылын но иңмыс-
сослән қамән. Миљәмлә улыны куләіа түнә нынал-
лык қаңмәс қоты. Пунэмжосмәс но күшты, миљәмлә
пунәмо лүисссослис пунэмжоссәс ми күштәм қаик.
Миљәмиз сынақыны но эрык эн ләжы. Дышмонжос-
лис но мозмыты миљәмиз.

Иңмарә вордықытәм Ныл шумпот! Тон түж шу-
до Марія, Осто Иңмар Тонныд валчә. Миљәсқым
лүліосмәс Мозмытиң вордықытәмәд пәнна Тон дан-
лы лүәмәд нылкышноис пушкин, тынад Вордықы-
тәмәд ношна но данлы.

Эй Осто Иңмарә калыктә вожма, асладосыдлы
жәч кылдә вәра, зэм осконәз үбис бадым Эксәймы-
лы АЛЕКСАНДРЪ АЛЕКСАНДРОВИЧЛЫ, дышмонжос-
сә вормыны күжым қот, күтәм уләмдә киресәнайд
вожма.

Эй Иңмарә вордықытәм Ныл, Тонә жәч мыл-
қидән даңыланы кулә; Тон бытмонтәм данлы, шәктәм
дүн, Тон миљам Иңмармылән Аныәз, Херувимжослис
но силы, Серафимжослис но данлы, ныл қамән Қыл
Иңмарә вордықытәмәд, зэм Иңмар Аныәз Тонә
бадым карықомы.

Эй Иңмарә вордықытәм жәччылго Марія, ми-
љәмлә жәччылг бөзәз үстү, ми Тыныд оскыса улис-
ссосыз эн ыштыты, нужнаюслис мозмыты. Тон арыд
Христослы оскисссосыз үбис.

Та бэрэ иңи, лжүч кыллы кулэ букаюсыз җа-
раксэ, вашкала җамэн җәргыч гоштыса воҗматыском;
лжүч җамэн **Алфавитный порядокъ**, шуо.

Аа,   Бб,   Вв,   Гг,   Дд,   Ее,
Жж,   Зз,   Ии,   Іі,   Кк,   Лл,
Мм,   Нн,   Оо,   Пп,   Рр,   Сс,
Тт,   Уу,   Фф,   Хх,   Цц,   Чч,
Шш,   Щщ,   Ъъ,   Ыы,   Ъъ,   Тѣ,
Әә,   Юю,   Яя,   Өө,   Йй.

Со алфавитный букаюос пошкыс қуара потты-
са вәраны лўэмъоссэ, қуарю букаюос, шуо; лжүч
кыллы гласныя буквы, шуо. Куара поттыса вәраны
лўымтәюссэ, қуаратәм букаюос, шуо; лжүч кыллы со-
гласныя буквы, шуо.

Со қуараю букаюосын қуаратәм букаюосыз дү-
кыса воҗматыском.

Куараю букаюос: а, е, ё, и, і, о, у, ы,
ѣ, э, ю, я, ү.

Куаратәм букаюос: б, в, г, д, ж, з, к, л,
м, н, п, р, с, т, ф, ө,
х, ц, ч, ш, щ, ъ, ѣ.

Куараю букаюос ношик кык пörtэмлү дүкүсекэ;
ок пörtэмзэ чурит букаюос, шуо; лжүч кыллы твер-
дыя буквы, шуо. Кыкетизэ Җәбыт букаюос, шуо; лжүч
кыллы млягия буквы, шуо.

II.

Русский отдѣлъ.

Лжүч кыллы тащэ букаюос кулэ өвөл: ј, ў, ъ,
н, л, ө, ж, Ѣ, ѕ.

Лжүч кыллы ношик тащэ букаюос мултестыны
кулэ е, ё, Ѯ, ю, я, ф, ө, х, ү, ъ, ь. Та лжүч кыллы
пышриц букаюослән җимъосыз тажы:

Ее—йә. Та е буква, чырдон дыріа кыллән ажазкә
я пунгаскә пырә, йә шүса вәраскә, шоразкә э шүса
вәраскә.

Ёё—йо **Тѣ**—йатъ. Та ё буква, оғназ дыріа гынә
йатъ шүса вәраскә; чырдон дыріа кыллән ажазкә
я пунгаскә, йә шүса вәраскә, шоразкә э шүыскә.

Юю—йу. Та ю буква, кыллән ажазкә я пунгаскә
пырә, йу шүса вәраскә; шоразкә пырә ў шәм кайк-
тәс вәраскә.

Яя—йа. Та я буква кыллән ажазкә я пунгаскә
пырә, йа шүса вәраскә; шоразкә пырә, Җәбыт-гынә а
шүса вәраскә.

Фф, Өө.—Та букаюос, одик укморт кыллы но
пырә, макә ашакы зын пырон дыріа фо өө, фу өү,
шүйсгод.

Хх.—Та буква, Җәбыт гынә к кайк-тәс вәраскә.

Ү — i, Ы, Ь.—Та букаюос, тодмойос шүйсекэ;
лжүч кыллы знаки, шуо. Тащэзэ ъ чурит тодмо шуо;
лжүч кыллы твердый знакъ, шуо. Тащэзэ ъ Җәбыт
тодмо шуо; лжүч кыллы мягкой знакъ, шуо.

Со чурыт букваюсын юэбыт букваюсыз ѳукыса вожматысом.

Чурыт букваюос: а, у, о, ў, э.

Юэбыт букваюос: и, і, е, ё, Ѳ, ю, я.

Та юэбыт куарую букваюслэн ажаз ташэ куаратэм букваюос пырэкэ: д, з, л, н, с, т. Юэбыт вэрраны кулэ; таңи союсыз вожматыса тоштысом:

Ди, ді, де, дё, дѣ, дю, дя.

Зи, зі, зе, зё, зѣ, зю, зя.

Ли, лі, ле, лё, лѣ, лю, ля.

Ни, ні, не, нё, нѣ, нию, ня.

Си, сі, се, сё, сѣ, сю, ся.

Ти, ті, те, тё: тѣ тю, тя.

Чурыт тодмоіэн юэбыт тодмоіэз, яжуч кыллэн шунгас куаратэм буква киљекэ, со бордэ поно; со куаратэм буква, чурыт вэррано кэ, чурыт тодмо поно; юэбыт вэрранокэ, юэбыт тодмо поно; кудкэ кыллэн шораз иопоно. Куараю букваюслы тодмо кулэ ёвәл.

Е, е. Ева, Егоръ, Евдокимъ, Еврей, Епископъ, Ермолай, Ефремъ, Ефимъ.

Ё, ё. Ежъ, ёжа, ёжу, ёжомъ.

Ђ, ъ. Ђда, ъмъ, ъзжу, ъдуть, ълъ.

Ѡ, ѿ. Юрій, читаю, пою, отдыхаю, отвѣчаю, рисую, весною.

Ѡ, ѹ. Яйцо, яйца, ямщикъ, ящерица, ямской, ярмарка.

Ѳ, ф. Фартукъ, Филаретъ, Филимонъ, Флагъ, Фока, форма, фонарь.

Ѡ, ѡ. Теодоръ, Теодосий, Теодотъ, Тома, Теодора,

Ѡ, Ѻ. Харитонъ, хлопоты, холостой, хомутъ, хорошо, хрюнъ, хочу, хребетъ.

Ѡ, ѿ. Миро, мгромъ, Миронъ, Миропомазаніе.

І. Ель, соль, мать, сталь, огонь, мазь, сталь, даль, бить, уголь, уголь, капелька, Кузьма, Машенька, мамашенька, Ольга, польза, письмо, сколько, столько, судья, платье, пятью, шестью, весьма.

҃. Подъемъ, въезжать, обѣздѣ, обѣздчикъ, обѣзжать, сѣдать, объявить, выюшка.

Де. Деверь, деревья, девяносто, деньги, держать, десна, десть, десять, денежка, деревянный, дерево, день, полдень.

Дѣ. Дѣва, дѣдъ, дѣлать, дѣти, дѣвать, дѣдушка, дѣдушкѣ, дѣдушку, дѣдушкою, одѣяло, одѣвать, видѣлъ.

Те. Темя, теперь, теребить, теребить, теребиль, тереть, терпніе, потерпнълъ, тетрадь, тетеревъ, тетеревомъ.

Тѣ. Тѣ, тѣхъ, тѣмъ, тѣло, тѣнь, тѣснить, тѣсто, тѣшить, захотѣть.

Зе. Земляника, зеркальце, зерно, земной, зевать.

Зѣ. Зѣвать. зѣвата, зѣло, звѣзда, звѣрь, змѣй, козлъ.

Се. Седьмой, сейчасъ, село, сельдь, семья, семейный, семейство, Серафимъ, Сергій, сердце, серебряный, серпъ, серги, сестра, сестринъ.

Сѣ. Сѣверъ, сѣвъ, сѣдой, сѣмя, сѣно, сѣни, сѣра, спрытъ, сѣть, сѣль, сѣть, сѣть, сѣть.

Ле. Лента, леса, летнть, лечу, летали, левъ, улей, клей, лежать, поле.

Лѣ. Лївый, лїзть, лїзуть, лїкарь, лїкарство, лїнь, лїнтай, лїпить, лїсенка, лїесь, лїто, лїтомъ, лїта.

Не. Невинный, неводъ, невъжда, невѣста, невѣстка, недавно, негдѣ, недосугъ, недѣля, незадолго, нѣкогда, нѣкого, нѣкуда, немнога, нерѣдко, нѣчего дѣлать.

До. Добрый, доторать, дорога, дойти, докрасна, домишко, доносчикъ, Дорофей, досугъ, досыта, дочка домъ, домовой.

Дѣ, Тѣ, Зѣ, Лѣ, Чѣ. Дѣготь, дѣсны, вдвоѣмъ, вѣдра, вошённый, всѣ, дешёвый, дѣлѣжъ, дѣтёный, жёлтый, жѣсткій, жжёный, заёмъ, заслужёный, звѣрёкъ, молодёжь, зёрнышко, надёжный, насчётъ, пріёмъ, ребёнокъ, решётка, Семёнъ, четвёрка, телёнокъ, телёнка, четвёртый, ковёръ, чёрный, встаёшь, ревёшь, бережёшь.

Да, да. Давечка, дядя, Даніилъ, дядька, дармоѣдъ, дяденька, Давидъ. Надя, далёко, Володя, давно, Дарія, Федя.

Та, ти. Такой, тятя, Тарасій, тяжелый, Татіана, тащи, тамъ, Настья, тарелка, Шетя, тарантасъ, Костя, костянка.

За, зи. Заболѣвать, зябликъ, завтра, нельзя, завтракъ, зябнуть, зайти, озлобъ, занависъ, хозяинъ, заповѣдь, хозяйка, запонка, заря, засуха, заяцъ, зайчий, забота, заборъ, хозяева, хозяевамъ.

Са, си. Савва, кослѣкъ, саврасый, Вася, сажень, косяки, салазки, сядь, самъ, Самсонъ, всякий, самый, слѣки, сапоги, всякому, сарафанъ, сафьянъ, гусь, гуся.

Ла, ли. Лабазъ, лягать, ладонь, лягъ, лазить, лягушка, ласточка, лапша, Коля, лаять, воля, лахань, земля, поля.

На, на. Навеселѣ, налия, навстрѣчу, Соня, наѣки, яблоня, надежда, сегодня, надолго, вишня, надо-

ѣдать, Маня, надѣвала, налька, назади, Ваня, написать, нальчить, волна, тоня, вечерня, обѣдня, спальня, купальня, кухня.

Ду, дю. Дуга, дюжина, дужка, дядю, душа, индюкъ, дубина, дюймъ, дурной, Володю, Дунай, дядюшка.

Ту, ту. Туне, тюленъ, тунеядецъ, тюрьма, турокъ, тюремный, Турція, Настюшка, туши, Костю, тутъ, Петю.

Зу, зи. Зубъ, изюмъ, зубы, изюма, зубчатый, изюмомъ, беззубый, зубрить, возу, козу.

Су, сю. Суматоха, сюда, сумерки, сюрутъ, сумма, сюрутка, сургучъ, сюруткомъ, суставъ, карасю, сухой, Васю, сущёный, гусю.

Лу, лю. Лугъ, лукъ, люди, лужокъ, людей, лука, людямъ, лукошка, волю, лупить, посолю, лудить, силю, Лукіанъ, Любовь, глухой, ключъ, лубокъ, люблю, трееплю, дремлю, графлю.

Ну, ню. Ну-ка, Ваню, нуль, Аньота, нумеръ, коню, конура, конюшня, шнурокъ, Соню, взнуздать, Маню, шнуровать, тону, тоню, тяну, гоню, упомянуть, басню, внутри, мю, мну, гну, баню.

Ды, ди. Дыня, дитя, дыра, Димитрій, дымъ, ходить, дышать, диванъ, дырявый, сдирать, сады, тляди, ландышъ, приходи, дымно, погоди.

Ты, ти. Ты, Тимоѳей, богатый, тынъ, Титъ, Мартынъ, Тихонъ, тысяча, тихонъко, толстый, нести, суковатый, молотить, виноватый, солдаты, тина, двѣсти.

Зы, зи. Зырянинъ, зима, зыбка, доказывать, зимовать, возы, озимъ, козырёкъ, Зиновій, водолазы, мази, морозы, морозить, вязы, козы, вози.

Сы, си. Сынъ, Сидоръ, сынокъ, сивка, сыгратъ, сиди, сыпать, Симеонъ, сыплешъ, сирота, сыплють, Синодъ, сыропѣжа, Василій, сычъ, коси, сыскать, гаси, сыта, гуси.

Лы, ли. Лиза, полынь, лимонъ, полы, линейка, золы, лиса, колы, лицо, малый, лицевой, углы, лицемѣръ, улыбается, Филиппъ, влый, Филимонъ, унылый, вели.

Ны, ни. Нырять, никто, нынче, нитокъ, нынѣшній, Никонъ, умный, Никита, бѣдный, иисколько, дѣльный, Никифоръ, холдный, никогда, облачный, нищій, каменный, почтенный, огненный, гони, сани.

Э. Экзаменъ, экій, этакій, этотъ, этому, этого, по этому, экономъ, Энохъ, этажъ, экипажъ.

І, и. Міръ, мірской, всемірный, мірлинъ, пріучить, пріѣхать, патріархъ, архіерей. Миръ, мировой, мирить, Владимиръ, Житомиръ, Казимиръ, шести-аршинный, пяти-аршинный, ииоткуда.

Ній. Нижній, верхній, передній, задній, ближній, дальний, средній, послѣдній, крайній, посторонній, виѣшній, внутренній, домашній, ранній, поздній, утренній, вечерній, зимній, весенній, лѣтній, осенній, прежній, нынѣшній, прошлогодній, лишній.

Шій. Шедшій, горпвшій, бывшій, жалївшій, окончившій мучившій, запутавшій, судившій, говорившій, державшій, терплившій, пївшій, выросшій, высшій.

Щій. Стоящій, горлїй, кипящій, летящій, читающій, вѣрюющій, поюшій, глотающій, умирающій, играющій, знающій.

Ніе. Пініе, сидніе, видніе, заболѣваніе, по-

велніе, размыщеніе, одобреніе, благословеніе, терпніе, бореніе, употребленіе.

Нія, чія, чіе, чаia. Лінія, висячія, висячіе, висячая, летучая, летучіе, летучія, молнія, дремучіе, дремучія, дремучая, матерія, колючіе, колючая, колючія, большіе, большія, большая, маленькіе, маленькая, маленькая, хорошіе, хорошія, Россія, Гречія.

Скій. Деревенскій, сельскій, сотскій, десятскій, Казанскій, Нижегородекій, Московскій, Вятскій, Пермскій, Тверскій, Невскій, Малмыжскій, Мамадышскій, Чистопольскій, Монастырскій, Царскій, Петровскій, Покровскій.

Ю, іу. Іюнь, Іюль, Іуда, Іудея.

ТЬе. Платье, развтье, питьё, шитьё, Терентьевъ, Кондратьевъ, Авксентьевъ, Ипатьевъ, Игнатьевъ, Инокентьевъ, Лаврентьевъ, Леонтьевъ, Мелентьевъ, Панкратьевъ.

льѣ, тьѣ. О бѣлье о мытьѣ, о житьѣ-бытьѣ.

льє. Бѣльё, рукодѣлье, земледѣлье, подполье, Васильевъ, Анатольевъ, Иракльевъ, Корнильевъ.

лья, пъя, тъя. Уголья, листья, сучья, каменья, братья, сыновья.

ство. Общество, пароходство, садоводство, огородничество, лѣсоводство, пчеловодство, рыболовство, звѣроловство, качество, лѣсничество, рождество, товарищество родство, дѣтство.

стр. вст. взд. Страдать, страда, стрекоза, стрѣльба, строгать, стружки, вставить, вступить, вслушъ, вслушаться, вздымать, взыхать, вздорожать, вздохнуть, вскочить, вскопать, вскормить, вскружить-ся встревожить, вздрогнуть.

а б в г д
 Аа, Бб, Вв, Гг, Дд,
 е ж з и п к
 Ее, Жж, Зз, Ии, Пп, Кк,
 л м н о п р
 Ал, Мм, Нн, Оо, Пп, Пр
 с т у ф х и
 Сс, Тт, Чч, Фф, Хх, Чч,
 ч щ щ т ѹ ѿ ѿ
 Чч, Шш, Чч, Щщ, Чч, Шш,
 ѿ ѿ ѿ ѿ ѿ ѿ
 Ъ ѿ ѿ ѿ ѿ ѿ ѿ
 Її, Рї, Йї, Яї, Ої, Чї.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,
 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30, 40,
 50, 60, 70, 80, 90, 100, 200, 1000.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15,
 20, 30, 32, 43, 56, 126, 768.

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Жж, Зз, Ии, Іі,
 Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт,
 Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъъ,
 Ыы, Ъъ, Ъъ, Ээ, Юю, Яя, Ѹѳ, Йї.

Во имя Отца, и Сына, и Святаго Духа, аминь.

Боже, милостивъ буди мнъ грѣшному.

Слава Тебѣ, Боже нашъ, слава Тебѣ.

Царю небесный, утѣшителю, Душѣ истины, Иже вездѣ сый, и вся исполняй,
 сокровище благихъ, и жизни подателю,
 прииди и вселися въ ны, и очисти ны отъ
 всякия скверны, и спаси, Блаже, душу нашу.

Святый Боже, Святой крѣпкій, Святой
 бессмертный, помилуй насъ. (Трижды).

Слава Отцу, и Сыну, и Святому Духу,
 и нынъ, и присно, и во вѣки вѣковъ, аминь.

Пресвятая Троице, помилуй насъ; Господи, очисти грѣхи наша; Владыко, прости
 беззаконія наша; Святый, посты и искусли
 немощи наша, имене Твоего ради.

Господи помилуй. (Трижды).

Слава Отцу, и Сыну, и Святому Духу,
 и нынъ, и присно, и во вѣки вѣковъ, аминь.

Отче нашъ, Иже еси на небесъхъ! да святится имя Твое; да приидетъ царствие Твое; да будетъ воля Твоя, яко на небеси и на земли. Хлѣбъ нашъ наущный даждь намъ днесь; и остави намъ долги наша, якоже и мы оставляемъ должникомъ нашимъ. и не введи насъ во искушение, но избави насъ отъ лукаваго.

Богородице Дѣво, радуйся, благодатная Маріе, Господъ съ Тобою: благословенна Ты въ женахъ и благословенъ плодъ чрева Твоего, яко Спаса родила еси душъ нашихъ.

Спаси, Господи, люди Твоя и благослови достояніе Твое, побѣды Благовѣрному ИМПЕРАТОРУ НАШЕМУ АЛЕКСАНДРУ АЛЕКСАНДРОВИЧУ на сопротивныя даруя, и Твое сохраняя Крестомъ Твоимъ житѣльство.

Милосердія двери отверзи намъ, благословенная Богородице, надѣющіяся на Тя да не погибнемъ, но да избавимся Тобою отъ бѣдъ: Ты бо еси спасеніе рода христіанскаго.

